

ANKARA-ELMADAĞ-KALECİK DOLAYININ TEMEL JEOLJİ ÖZELLİKLERİ

Basic Geological Features of Ankara-Elmadag-Kalecik Region

TARTIŞMA (Discussion)

YAVUZ OKAN Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Jeoloji
Mühendisliği Bölümü, Ankara

Akyürek ve diğerlerinin (1984) çalıştıkları geniş alanın orta kesimlerindeki 160 km²'lik bir alanda 1976-1979 yıllarında yaptığım bir çalışmanın (Okan, 1981 a) bazı sonuçlarını yayınlamıştım (Okan, 1981 b ; Okan, 1982). Akyürek ve diğerlerinin (1982 ve 1984) Elmadağ Formasyonu olarak adladıkları "kireçtaşı bloklu metadetritik seriyeye" ilk kez bu adın tarafımdan verildiği açıkça görülmektedir. Şöyle ki; Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu tarafından desteklenmiş olan ilk çalışma (Okan, 1981 a), 1 Haziran 1981 tarihinde TÜBİTAK'a verilmiştir ve Elmadağ Formasyonu adı ilk kez orada tarafımdan önerilmiştir. Çalışmanın bazı sonuçları da Okan (1982)'de yayımlanmıştır. Oysa, gerek Akyürek ve diğerleri (1982) de ve gerekse (1984) de, kendi çalışmalarından 1.5 yıl önce tamamlanmış olan, ilk kez bu adın önerildiği çalışmadan bahsedilmemiş ve kilometrelerce uzaklıktaki eşdeğerleriyle denestirildiği halde, orjinal adının verildiği ve tanımının yapıldığı yerdeki ile denestirmekten kaçınılmıştır.

Ayrıca, Elmadağ ilçesinin hemen kuzeydoğusunda Gensirt Tepe'nin de içinde bulunduğu alan ve yine ilçenin güneybatısındaki Yerliyurt Tepe'nin içinde bulunduğu alanlar Trak simgesi ile Orta Üst Triyas yaşlı yerli kireçtaşları (Keçikaya Formasyonu) olarak gösterilmektedir (Akyürek ve diğerleri, 1984; Şekil 3). Oysa geniş alanlarda görülen bu kireçtaşları, Trael simgesiyle gösterilen Elmadağ Formasyonunun içerisindeki Permiyen kireçtaşı blokları olup, Erkina sp, Neoschwagerina sp, Verbeekina sp, Sumatrina sp, Yangchienia sp, Nankinella sp, Rugososchwagerina sp, gibi fusulinleri çok bol olarak kapsamalarıyla, Orta Permiyen'in üst kesimlerini karakterize eden Neoschwagerina-Verbeekina Zonu fosil fona topluluğunu içermektedirler (Okan, 1981 b ve 1982; şekil 2). Dokanakları açık olarak gösterilen bu kireçtaşlarının hem yerli ve hem de Triyas yaşlı olmaları olarak dışıdır.

DEĞİNİLEN BELGELER

- AKYÜREK, B., BİLGİNER, E., AKBAŞ, HEŞEN, N., PEHLİVAN, Ş., SUNU, O., SOYSAL, Y., DAĞER Z., ÇATAL, E., SÖZERİ, B., YILDIRIM, H., HAKYEMEZ, Y., 1982, Ankara-Elmadag-Kalecik Dolayının jeolojisi: M. T. A., Rapor No: 7298, (Yayımlanmamış).
- OKAN, Y., 1981 a, Elmadağ (Ankara) çevresi oluşuklarının stratigrafi sorunları (lito ve biyofasiyesleri): TÜBİTAK Araştırma Projesi, No: TBAG- 315.
- OKAN, Y., 1981 b. A new fusulinid genus (Erkina) from Elmadağ region, Ankara-Turkey: Türkiye Jeol. Kur. Bült., 24,67-74.
- OKAN, Y., 1982. Elmadağ Formasyonunun (Ankara) yaşı ve alt bölümleri: Türkiye Jeol. Kur. Bült., 25,95-104

YANIT (Reply).

BEHÇET AKYÜREK	M.T.A Genel Müdürlüğü	Ankara
ERDAL BİLGİNER	M.T.A Genel Müdürlüğü	"
NEDİM HEŞEN	M.T.A Genel Müdürlüğü	"
ŞÜKRÜ PEHLİVAN	M.T.A Genel Müdürlüğü	"
ORHAN SUNU	M.T.A Genel Müdürlüğü	"
YILMAZ SOYSL	M.T.A Genel Müdürlüğü	"
ZEKİ DAĞER	M.T.A Genel Müdürlüğü	"
EROL ÇATAL	M.T.A Genel Müdürlüğü	"
BİLER SÖZERİ	M.T.A Genel Müdürlüğü	"
HÜSEYİN YILDIRIM	M.T.A Genel Müdürlüğü	"
YAVUZ HAKYEMEZ	M.T.A Genel Müdürlüğü	"

M.T.A. Genel Müdürlüğü Jeoloji Dairesinde 1979-1981 yılları arasında Ankara-Elmadag-Kalecik dolaylarını içeren çalışma yapılmıştır. Bu çalışmanın sonuçları Akyürek ve diğ. (1982), Aralık 1982 tarihinde M.T.A. Genel Müdürlüğü arşivine 7298 numara ile verilmiş olup ilk kez Elmadağ Formasyonu ismi bu raporda kullanılmıştır. Sayın Okan'ın T.J.K. Bülteni sayı 25 de yayımlandığını belirttiği yayınının ise yayıma verildiği tarih Aralık 1982 olup bu tarihte verilen yayın tabiidir ki bu ta-

(1) Akyürek, B., Bilginer, E., Akbaş, B., Heşen, N., Pehlivan, Ş., Sunu, O., Soysal, Y., Dağar, Z., Çatal, E., Sözeri, B., Yıldırım, H., ve Hakyemez, Y., 1984, Ankara-Elmadag-Kalecik dolayının temel jeoloji özellikleri: Jeoloji Mühendisliği, 20, 31-46.

rihten sonra basılıp dağıtılmıştır (1983 Kurultayı sırasında). Görüldüğü üzere yazarlar aynı bölgede hemen hemen aynı zamanda yapmış oldukları çalışmalarla aynı birime birbirlerinden habersiz olarak aynı adı vermişlerdir.

Akyürek ve diğ. (1984) ise, Akyürek ve diğ. (1982) nin sonuçlarının bir bölümünü içerdiği için ona sadık kalınarak yapılmıştır. Okan (1982) den yayında konu edilmemesi öz bölümünde "Ofiyolitli Karmaşık bileşimindeki Irmak Formasyonu, Elmadağ Formasyonu üzerine bindirmelidir...", Irmak Formasyonu bölümünde de "Irmak Formasyonu, Elmadağ Formasyonu üzerinde bindirmelidir." cümlesi şekil 2 deki inceleme alanının jeoloji haritası ve enine kesitleri ile çelişkili olmasındandır.

Sayın Okan'ın Elmadağ ilçesinin hemen kuzeydoğusunda Gensirt Tepe ve ilçenin güneybatısında Yerliyurt Tepe'nin içinde bulunduğu alanda Trak simgesi ile gösterilen Keçikaya Formasyonu içinde *Involutina gaschei*, *Trochammina almtalensis*, *Glomospirella sp.*, *Involutina eomesozoica*, *Ophtalmidium sp.*, *Trocholina sp.* fosil-

leri ile Orta, Orta-Üst Triyas yaşı saptanmış olup yazarın konu ettiği Permiyen fosilleri Trael simgesi ile gösterilen Elmadağ Formasyonu içindeki değişik boyutlardaki Kireçtaşı bloklarından bizim tarafımızdan da bulunmuştur. Bölgede içinde Karbonifer ve Permiyen yaşlı Elmadağ Formasyonu üste doğru yine Triyas yaşlı Keçikaya Formasyonuna geçmektedir.

DEĞİNİLEN BELGELER

- AKYÜREK, B., BİLGİNER, E., AKBAŞ, B., HEPŞEN, N., PEHLİVAN, Ş., SUNU, O., SOYSAL, Y., DAĞER, Z., ÇATAL, E., SÖZERİ, B., YILDIRIM, H. ve HAKYEMEZ Y., 1982, Ankara-Elmadağ-Kalecik Dolayının Jeolojisi M.T.A. Rapor No: 7298 (Yayımlanmamış)
- AKYÜREK, B., BİLGİNER, E., AKBAŞ, B., HEPŞEN, N., PEHLİVAN, Ş., SUNU, O., SOYSAL, Y., DAĞER, Z., ÇATAL, E., SÖZERİ, B., YILDIRIM H. ve HAKYEMEZ Y., 1984 Ankara-Elmadağ-Kalecik Dolayının Temel Jeoloji Özellikleri: Jeoloji Mühendisliği, 20, 31-46